

Verslag van de 236^e vergadering van de Universiteitsraad
d.d. 30 januari 2023

Aanwezig: Bandringa, Van Beek, Breuker, Dechesne, De Gucht, Van Haastrecht, Van der Horst, Juurlink, Leferink op Reinink, Klaassen, Knapp (Voorzitter), Koppes, Picavet, Sloof, Spieksma, De Zeeuw

Afwezig: Zandvliet (Griffier)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

2. Verslag vorige vergadering

- Verslag 235^e UR-vergadering d.d. 28 november 2023

Er zijn geen vragen of opmerkingen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld en gepubliceerd op de website.

3. Evaluatie en vervolg personentellers

- Voornemen heractiveren personentellers
- DPIA voor inzet personentellers binnen Universiteit Leiden
- Implementatie Classroom Scanners door Universiteit Leiden door Functionaris voor Gegevensbescherming
- Rapportage pentest Xovis inrichting
- Q&A over de personentellers
- Commissieadvies FH&I

De Raad ziet de grote betrokkenheid van de academische gemeenschap bij dit onderwerp en beschouwt deze als waardevol. Beslissingen in het algemeen, en zeker bij grote onderwerpen, dienen gewogen te worden na consultatie van de achterban. De universiteit dient hier een voorbeeldfunctie in te vervullen.

De Raad adviseert het College dringend alle camera's definitief buiten gebruik te stellen. Hij is van mening dat het plaatsen van dit soort personentellers haaks staat op de waarden die de universiteit vertegenwoordigt. Daarbij maakt hij zich specifiek zorgen over function creep, waardoor in de toekomst geavanceerde en ongewenste surveillancetechnieken uitgevoerd zouden kunnen worden door middel van deze personentellers zonder dat dit getoetst is. De Raad is verder zeer gekant tegen de disproportionaliteit van het inzetten van dit soort geavanceerde technologie om de bezetting van zalen te monitoren. Ook vindt de Raad dat er beter gekeken had moeten worden naar de opslag van data door Xovis, gezien de banden van het bedrijf met onvrije staten en diens locatie in Zwitserland dat weliswaar onderdeel is van Europa, maar niet van de EU. Het is daarmee voor de Raad onduidelijk of en in welke mate Xovis nu en in de toekomst gehouden kan worden aan de privacywetgeving van de EU (GDPR).

Ten aanzien van het vraagstuk van proportionaliteit overweegt de Raad dat onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat het continu tellen van personen in gebouwen of zalen noodzakelijk is voor beleidskeuzen en het beheer van gebouwen. Evenmin is duidelijk gemaakt hoe continue tellingen in concreto gaan leiden tot beter gebruik van schaarse onderwijsruimtes. De verantwoording voor de implementatie van het huidige, potentieel privacy-invasieve systeem is daarmee niet adequaat onderbouwd. De Raad deelt de conclusie over de noodzakelijke verantwoording van dit systeem in de DPIA van dhr. Keuvelaar dan ook niet en twijfelt daarmee aan de rechtsgeldigheid.

De Raad is van mening dat de handelwijze van het College van Bestuur in de kwestie op diverse onderdelen te wensen heeft overgelaten. Hij ervaart een groter wordende kloof tussen de beleidsmakers op centraal niveau en de werkvloer, meent dat er onvoldoende is gecommuniceerd met de academische gemeenschap en dat het heeft ontbroken aan voldoende transparantie en participatie in het besluitvormingsproces dat vooraf is gegaan aan het plaatsen van de scanners in de universitaire gebouwen. In het verlengde hiervan constateert de Raad dat de sociale onrust over het onderwerp en het gevoel van sociale veiligheid onder medewerkers en studenten niet geholpen zijn door het gebrek aan onderzoek naar andere, minder invasieve telmethoden in de periode sinds het uitzetten van het huidige systeem. Dit gegeven in combinatie met de gehoorde klacht dat eerdere critici niet zijn gehoord of gesproken wekt twijfel of het verhoudingsgewijze belang van verzonken kosten en het nut van het systeem ten opzichte van deze sociale aspecten wel correct in het vizier zijn van de beleidsmakers.

Over het vervolgtraject dat zal ontstaan na de overlegvergadering van 13 februari wenst de Raad dat het College beter zal communiceren met de academische gemeenschap en haar zowel proactief zal betrekken, als gebruik zal

5 maken van haar relevante professionele expertise. Dit verhoogt de interne betrokkenheid, de onderbouwing en rechtvaardiging van beslissingen en voorkomt wellicht kosten voor extern advies. Hierbij adviseert de Raad het College om zich opnieuw te beraden over de exacte soort data die benodigd zijn voor pregnante bestuurs- en beheerskwesaties en op de noodzaak versus de wenselijkheid daarvan. Dit kan als basis gelden voor de beoordeeling van elektronische systemen en de afweging met financiële en sociale aspecten en wettelijke regelingen omtrent privacy-veiligheid van personen.

10 **4. Visie studentenwelzijn**

- Conceptvisie studentenwelzijn
- Commissieadvies PS&I

15 De Raad is allereerst blij met de structurele aandacht voor studentenwelzijn door het opstellen van de visie. De Raad is positief over de voorgelegde visie, maar wil graag de hierna genoemde punten bespreken met het College.

20 De Raad merkt op dat de gehanteerde definitie voor studentenwelzijn in de huidige visie voornamelijk berust op mentale gezondheid en daarmee niet volledig is. De Raad vindt het wenselijk dat ook fysieke gezondheid wordt uitgewerkt in de visie.

25 De visie die voorligt is volgens de Raad te generiek van aard en te weinig specifiek voor de Universiteit Leiden. Hij wil graag een heldere probleemanalyse zien waarop de visie is gebaseerd. In de probleemanalyse verwacht hij in ieder geval te lezen wat de heikle punten voor studenten zijn en in welke omvang die aanwezig zijn. Daarbij valt het de Raad op dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de behoeften van studenten in Leiden en van die in Den Haag. Vooralsnog zijn er in Den Haag in verhouding tot Leiden heel weinig mogelijkheden voor Leidse studenten om zich te verenigen (een cruciale factor voor studentenwelzijn). Het USC in Den Haag is hierbij één van de weinige mogelijkheden en verdient meer steun in zijn communitybuildingsactiviteiten. 'Den Haag' dient in het kader van studentenwelzijn niet alleen als verantwoordelijkheid van FGGA te worden gezien, maar als gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle Leidse faculteiten die in Den Haag actief zijn.

30 Eveneens onderstreept de Raad het belang van deskundigheidsbevordering van studentenbegeleiders ten aanzien van de specifieke problemen die internationale studenten ondervinden. De Raad adviseert om in de visie internationale studenten nadrukkelijk te benoemen en maatwerk toe te passen in het actieplan dat volgt op de visie.

35 De Raad is bezorgd over de financiering van de uitvoeringsagenda. Hij zou graag een structurele financiering zien voor, in ieder geval, de vijfjarige looptijd. Daarbij is hij van mening dat er onvoldoende is nagedacht over de impact van de uitvoeringsagenda op de werkdruk voor het personeel, zoals docenten, scriptiebegeleiders etc. De aandacht voor studentenwelzijn mag in zijn ogen niet bijdragen aan een verhoogde werkdruk. Daarbij valt het de Raad op dat promovendi en postdocs niet worden benoemd in het document, terwijl zij een actieve rol vervullen bij het begeleiden van studenten. De Raad zou graag zien dat hun rol afzonderlijk wordt benoemd in de visie en in de uitvoeringsagenda.

45 De Raad beschouwt communicatie als hoeksteen voor een succesvolle uitvoering van de visie. Er zijn bijzonder veel routekaarten, websites en andere informatiebronnen waardoor studenten en medewerkers door de bomen het bos niet kunnen zien. Dit leidt vervolgens tot stress en bureaucratie. Een communicatieplan is volgens de Raad essentieel.

50 In het verlengde daarvan wil de Raad het belang van duidelijke communicatie over de toegang van studentpsychologen in het Nederlands en Engels benadrukken. Met name voor internationale studenten is dit van belang, omdat deze groep studenten minder gemakkelijk toegang heeft tot bijvoorbeeld de huisarts.

Tot slot is de Raad van mening dat het van belang is de rol van de universiteit duidelijk af te bakenen. Waar is de Universiteit Leiden aan zet en vanaf welk punt nemen andere instanties het over?

55 **5. Richtlijn keuzeruimte en minorstelsel 2023-2024**

- Richtlijn keuzeruimte en minorstelsel 2023-2024
- Commissieadvies O&O

60 De Raad constateert dat in de eerste acht weken van de veertien weken durende aanmeldperiode een derde van de plekken van elke minor wordt gereserveerd voor studenten van de Erasmus Universiteit en de TU Delft. Tevens constateert hij dat slechts 14,4% van de minorstudenten afkomstig is van die universiteiten. Veel Leidse studenten worden door deze regeling onnodig acht weken op de wachtlijst geplaatst en wijken mogelijk uit naar een minor van hun tweede keuze, omdat zij verlangen naar zekerheid. Daarom adviseert de Raad om het percentage gereserveerde plekken voor studenten van EUR en TU Delft te verlagen naar 20%. Zo is er nog altijd

ruimte voor toename van het aantal studenten van deze universiteiten en zijn Leidse studenten niet de dupe van een te hoog percentage. De Raad is benieuwd hoe hoog het percentage Leidse studenten ligt dat gemiddeld deelneemt aan minoren in Rotterdam en Delft.

5 De Raad stelt ook vast dat het minoraanmeldsysteem al meerdere jaren op rij overbelast of verstoord raakt op het moment waarop studenten zich kunnen aanmelden. Dit leidt bij veel studenten tot ergernis en onzekerheid over hun aanmelding. De Raad verzoekt het College er alles aan te doen om deze problematiek in de toekomst te voorkomen.

10 De Raad wenst verder een explicitering van de mogelijkheid tot uitzondering van de verplichte minor/keuzeruimte van 30 EC in het vijfde semester of van 15 EC in het eerste blok van de vijfde semester voor opleidingen waarbij er in het onderwijsprogramma geleidelijk wordt opgebouwd naar eindtermen, zoals het geval is bij taalonderwijs. Hij memoreert de toezegging in de commissievergadering dat er een uitzondering mogelijk is voor dubbele bacheloropleidingen.

15 De Raad ontvangt graag voorbeelden van hoe het beoogde eindniveau kan worden behaald in een minor van 15 EC.

De Raad besluit de passage uit het commissieadvies over selectie voor minoren te schrappen.

20 Binnen de Raad bestaat ontevredenheid over de schriftelijke beantwoording van enkele commissievragen. De voorzitter laat weten dat deze vragen kunnen worden toegevoegd aan de conceptreactie aan het College en in de overlegvergadering aan de orde kunnen komen.

25 **6. Starters- en stimuleringsbeurzen**

- Voorstel voor inzet van starters- en stimuleringsbeurzen
- Commissieadvies FH&I

30 De Raad adviseert het College om goed toezicht te houden op de uitgaves van de starters- en stimuleringsbeurzen. Specifiek geeft hij aan op te letten dat de stimuleringsbeurzen niet als startersbeurs worden besteed, zoals momenteel mogelijk is ondanks de uitgavenrestricties. Ook wanneer faculteiten nieuwe bestedingsplannen indienen is het wenselijk dat de Raad wordt ingelicht en gehoord.

35 Daarnaast beschouwt de Raad de verdeling van gelden tussen groepen en de mogelijke sociale onveiligheid daaruit volgend als aandachtspunt; dit kan ten koste gaan van collegialiteit. Saamhorigheid dient een vereiste te zijn bij de verdeling van de beurzen en de rol van leiderschap is hierin belangrijk.

40 Ook wenst de Raad dat het kunnen bekostigen van (nieuwe) promovendi (op NWO-niveau) een uitgangspunt is voor de beurzen. Hierop dienen mogelijk de centrale en facultaire afdrachten (beiden 20%), of de besteding daarvan, aangepast te worden.

45 De Raad wenst voorts dat de beurzen niet alleen ten goede komen van nieuwe UD's, maar ook bestaand wetenschappelijk personeel de beurzen kunnen benutten voor het stimuleren van hun wetenschappelijk onderzoek.

50 Voorts spoort de Raad het College aan om in het verwezenlijken van bovenstaande adviezen de grenzen van de door OCW gestelde kaders proactief op te zoeken om een brede en eerlijkere verdeling van de beurzen onder Leidse wetenschappers mogelijk te maken. Andere Nederlandse universiteiten doen dit eveneens en hierin achterblijven zou de universiteit en haar gemeenschap ten nadele zijn

55 Tot slot brengt de Raad graag een meer fundamenteel zorgpunt tot uitdrukking, namelijk dat wederom sprake zal zijn van een toename van de werkdruk. In de plannen komt naar de mening van de Raad onvoldoende tot uitdrukking hoe de vrijgekochte onderwijstijd wordt opgevuld, zodat de facto niet een toename van de werkdruk ontstaat of de druk wordt verlegd naar collega's. De Raad merkt op dat deze beurzen slechts werkdrukverlaging tot resultaat kunnen hebben, wanneer zij vervangend zijn voor andere werkzaamheden van de bursaal. Omdat deze beurzen geen additioneel werk creëren voor de universiteit zijn de reguliere centrale en facultaire afdrachten a 10% ieder onbillijk. De Raad wenst dat het volledig kunnen bekostigen van de aanstelling van een promovendus een uitgangspunt is voor iedere beurs, waarbij ook rekening gehouden wordt met overige kosten voor promotie, zoals bench fees en dienstreizen. Hierop dient in ieder geval de centrale afdracht aangepast te worden. De Raad acht het wenselijk dat er een instrument wordt ontwikkeld opdat het werkdrukverlagende effect van deze beurzen ook wordt getoetst.

65 **7. Advies werkgroep docentfunctie**

Dit punt wordt doorgeschoven naar de volgende vergadercyclus.

8. Ingekomen en verzonden stukken

5 - CvB-conclusies 15 november t/m 13 december 2022

Er zijn geen vragen ontvangen naar aanleiding van de ingekomen stukken. Een Raadslid zal alsnog een vraag sturen per e-mail.

10

9. Rondvragen

De ingediende rondvragen zullen in de Overlegvergadering worden beantwoord door het CvB.

15 Op verzoek van de Raad stelt de voorzitter voor een bijeenkomst met het College te beleggen over ChatGPT en wat de huidige ontwikkelingen op het gebied van AI betekenen voor onderwijs en onderzoek. Hij probeert dat te organiseren op 6 februari.

10. Sluiting

20 De voorzitter sluit de vergadering.

25